Lietas arhīva Nr. K69-0164-22/19
ECLI:LV:KURT:2022:0406.11360027621.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Saldū 2022.gada 6.aprīlī

Kurzemes rajona tiesa,
tiesnese Ilze Apse,
piedaloties prokuroram Aināram Rimšānam,
aizstāvim Artūram Ševčukam,

iztiesāja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā /pers. B/, personas kods /personas kods/, apsūdzēts pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un 312.panta otrās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. B/ izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas, kā arī, bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām alkohola ietekmē vadīja transportlīdzekli.

2021.gada 12.decembrī ap plkst.12.30 /pers. B/, būdams persona, kurai ar 2018.gada 1.novembra spriedumu Kurzemes rajona tiesa noteikusi sodu-brīvības atņemšanu uz 3 (trim) gadiem, probācijas uzraudzību uz 1 (vienu) gadu un 6 (sešiem) mēnešiem, piespiedu darbu uz 180 (viens simts astoņdesmit) stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem 11 (vienpadsmit) mēnešiem un 16 (sešpadsmit) dienām, neizciesta papildsoda laikā, ignorējot minēto tiesas spriedumu un, būdams alkohola ietekmē (alkohols izelpojamā gaisā 0,64 un 0,54 promiles), izvairījās no tiesas piespriestā tiesību ierobežošanas soda-aizlieguma vadīt transportlīdzekli-izciešanas, vadīja automašīnu */TL marka/*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, pa /adrese/

Ar šādu rīcību /pers. B/ izdarīja Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā un Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētos noziedzīgos nodarījumus.

[2] Tiesas sēdē apsūdzētais /pers. B/ sevi par vainīgu viņam izvirzītajās apsūdzībās atzina pilnībā, neapstrīdēja noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas faktiskos apstākļus un kvalifikāciju. Apsūdzētais pieteica lūgumu neveikt lietā pierādījumu pārbaudi.

[3] Tiesa, izskaidrojot procesa dalībniekiem pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, tas ir, ka šādu spriedumu apelācijas kārtībā var pārsūdzēt tikai daļā par tiesas piespriesto sodu vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu nolēma neveikt pierādījumu pārbaudi, jo tai pēc krimināllietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzētā vainu un apsūdzētā darbības ir kvalificētas pareizi.

Motīvu daļa

[4] Tiesa atzīst par pilnībā pierādītu, ka apsūdzētais /pers. B/ vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības ar tiesas spriedumu atņemtas) alkohola ietekmē un izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas, viņa darbības ir pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un 312.panta otrās daļas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu /pers. B/ izdarītie noziedzīgie nodarījumi klasificējami kā mazāk smagi noziegumi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētā /pers. B/ atbildību mīkstinošiem apstākļiem apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un 312.panta otrās daļas atzīstama vaļsirdīga atzīšanās un izdarītā nožēlošana.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu /pers. B/ atbildību pastiprina apstāklis, ka izdarītie noziedzīgie nodarījumi veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu, savukārt saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 12.punktu /pers. B/ atbildību pastiprina Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšana alkohola ietekmē.

Saskaņā ar Krimināllikuma 35. un 46.panta prasībām, nosakot sodu apsūdzētajam, tiesa ņem vērā soda mērķi, izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, vainīgā personību, viņa attieksmi pret apsūdzību, atbildību mīkstinošos un atbildību apstiprinošos apstākļus.

Tiesas sēdē, pārbaudot apsūdzētā /pers. B/ personu raksturojošos datus, noskaidrots, ka apsūdzētais vairakkārt tiesāts, sodāmības nav dzēstas, pēdējo reizi ar Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 1.novembra spriedumu pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas, 15.panta ceturtās daļas un 176.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz 3 (trim) gadiem, probācijas uzraudzību uz 1 (vienu) gadu un 6 (sešiem) mēnešiem, piespiedu darbu uz 180 (viens simts astoņdesmit) stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem 11 (vienpadsmit) mēnešiem un 16 (sešpadsmit) dienām, nav izcietis papildsodus-probācijas uzraudzību un transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu, līdz ar ko šos noziedzīgos nodarījumus /pers. B/ izdarījis neizciesta soda laikā (*lietas 22.-24.,25.-28.lapa*). Tiesas sēdē apsūdzētais paskaidroja, ka šobrīd strādājot par automehāniķi, apgādībā nepilngadīgs, 6 gadus vecs dēls un dzīvesbiedre, kura cietusi autoavārijā. Vēloties laboties, dzīvot likumpaklausīgu dzīvi.

[5] Pie soda noteikšanas tiesa ņem vērā apsūdzētā /pers. B/ personību, viņa attieksmi pret nodarījumiem, tiesas sēdē izteikto nožēlu par izdarīto, to k a /pers. B/ jaunus noziedzīgus nodarījums izdarījis neizciesta papildsoda laikā pēc tam, kad ar Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 1.novembra spriedumu viņam jau bija noteikts sods brīvības atņemšana, probācijas uzraudzība, piespiedu darbs un transportlīdzekļa tiesību atņemšana, kas apsūdzēto nav motivējis ievērot likumu. Viens no viņam inkriminētajiem nodarījumiem tieši saistīts ar tiesas sprieduma nepildīšanu, kas tiesas ieskatā pie soda

noteikšanas vērtējams kā apsūdzētā personību negatīvi raksturojošs apstāklis. 2021.gada 30.jūlijā pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas, /pers. B/ atbrīvojies no ieslodzījuma vietas un 2021.gada 12.decembrī, neizciestas probācijas uzraudzības un tiesību ierobežošanas soda laikā, izdarījis jaunus noziedzīgus nodarījumus, kas tiesai ļauj secināt, ka apsūdzētais ir persona ar tendenci izdarīt likumpārkāpumus.

Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas sankcijā paredzēts brīvības atņemšanas sods uz laiku līdz vienam gadam vai īslaicīga brīvības atņemšana, vai probācijas uzraudzība, vai sabiedriskais darbs, vai naudas sods, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem.

Krimināllikuma 312.panta otrās daļas sankcijā paredzēts brīvības atņemšanas sods uz laiku līdz vienam gadam vai īslaicīga brīvības atņemšana, vai probācijas uzraudzība, vai sabiedriskais darbs, vai naudas sods.

Tiesai ir pienākums noteikt vainīgajai personai tiesisku, pamatotu un taisnīgu sodu saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantā norādītajiem soda noteikšanas vispārīgajiem principiem, ievērojot Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi. Tiesai nav pienākuma ikreiz noteikt vainīgajam visvieglāko likumā paredzēto sodu, piemērojot visus iespējamos labvēlīgos likuma nosacījumus (*skat. Augstākās tiesas 2018.gada 19.jūnija lēmums lietā Nr. SKK-J-348/2018*).

Nosakot sodu apsūdzētajam, tiesa ņem vērā, ka /pers. B/ izmantoja Kriminālprocesa likuma 21.pantā paredzētās tiesības uz sadarbību ar tiesu, kas izpaudās vienkāršāka procesa veida izvēlē, tādā veidā nodrošinot efektīvāku krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu, taču minētais apstāklis nav atzīstams par patstāvīgu atbildību mīkstinošu apstākli Krimināllikuma 47.panta izpratnē.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētajam /pers. B/ piemērojams īslaicīgas brīvības atņemšanas sods, ar alternatīva soda piemērošanu nav iespējams sasniegt soda mērķi, proti, apsūdzētais ir vairākkārt tiesāts un jaunus noziedzīgus nodarījumus izdarījis neizciesta soda laikā, kas liecina, ka iepriekšējie /pers. B/ piemērotie sodi nav sasnieguši soda mērķi-panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Tiesas ieskatā sods apsūdzētajam nosakāms īslaicīgas brīvības atņemšanas soda veidā un šāds soda veids ir atbilstošs /pers. B/ nodarījumiem.

Nosakot konkrētu īslaicīgas brīvības atņemšanas soda termiņu par katru noziedzīgo nodarījumu, tiesa ņem vērā apsūdzētā attieksmi pret izdarīto un lietā konstatētos atbildību mīkstinošos, un atbildību pastiprinošos apstākļus. Tiesa uzskata, ka nav nepieciešama ilgstoša /pers. B/ izolācija no sabiedrības, lai pēc iespējas drīzākā laikā viņam dotu iespēju atgriezties brīvībā un laboties, pierādīt sev un sabiedrībai, ka spēj dzīvot likumpaklausīgu dzīvi.

Izvērtējot jautājumu par tiesību atņemšanas termiņu, tiesa uzskata, ka papildsods ir piemērojams Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas sankcijas robežās. Apsūdzētais/pers. B/, būdams alkohola reibumā, bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām vadīja transportlīdzekli, parādot ļoti nenopietnu attieksmi pret ceļu satiksmes noteikumu ievērošanu, tādēļ viņam nav pieļaujams tuvākajā laikā vadīt transportlīdzekļus.

[6] Pēc noziedzīgo nodarījumu kopības sods /pers. B/ nosakāms saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmās un otrās daļas nosacījumiem, daļēji saskaitot noteiktos sodus. Galīgais sods pēc spriedumu kopības saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu nosakāms noteiktajam sodam daļēji pievienojot neizciestos papildsodus-transportlīdzekļa tiesību atņemšanu un probācijas uzraudzību.

Piemērojot daļēju sodu saskaitīšanas principu, tiesa ņem vērā apsūdzētā vēlmi laboties un dzīvot likumpaklausīgu dzīvi.

Neizciestā soda daļa uz sprieduma taisīšanas brīdi, pēc Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 1.novembra sprieduma /pers. B/ ir probācijas uzraudzība 9 (deviņi) mēneši un 23 (divdesmit trīs) dienas un transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana 4 (četri) gadi 3 (trīs) mēneši un 9 (deviņas) dienas. Piespiedu darbu apsūdzētais izcietis 2021.gada 29.novembrī.

[7] 2022.gada 1.janvārī stājušies spēkā grozījumi Krimināllikumā, kā rezultātā Krimināllikuma 45.[1]pants ir izslēgts. No minētā datuma Krimināllikumā ir iekļauts 38.[1]pants-Probācijas uzraudzība.

Krimināllikuma 38.[1]panta septītā daļa noteic, ja persona, kurai ar tiesas spriedumu vai prokurora priekšrakstu par sodu noteikta probācijas uzraudzība, bez attaisnojoša iemesla nepilda krimināLsodu izpildi reglamentējošā likumā paredzētos vai soda izpildes iestādes noteiktos pienākumus, tiesa pēc soda izpildes iestādes iesnieguma saņemšanas aizstāj neizciesto soda laiku, vienu probācijas uzraudzības dienu rēķinot kā vienu brīvības atņemšanas dienu, bet ne ilgāku par: 1) trim mēnešiem, ja probācijas uzraudzība noteikta par krimināLpārkāpumu; 2) trim gadiem, ja probācijas uzraudzība noteikta par mazāk smagu noziegumu; 3) pieciem gadiem, ja probācijas uzraudzība noteikta par smagu vai sevišķi smagu noziegumu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 5.panta pirmo daļu, nodarījuma (darbības vai bezdarbības) noziedzīgumu un sodāmību nosaka likums, kas bijis spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā.

Šī panta otrā daļa noteic, ka likumam, kas atzīst nodarījumu par nesodāmu, mīkstina sodu vai ir citādi labvēlīgs personai, ja vien attiecīgajā likumā nav noteikts citādi, ir atpakaļejošs spēks, proti, tas attiecas uz nodarījumiem, kas izdarīti pirms attiecīgā likuma spēkā stāšanās, kā arī uz personu, kura izcieš sodu vai izcietusi sodu, bet kurai saglabājusies sodāmība. Savukārt trešā daļa noteic, ka likumam, kas atzīst nodarījumu par sodāmu, pastiprina sodu vai ir citādi nelabvēlīgs personai, atpakaļejoša spēka nav.

Izslēgtajā Krimināllikuma 45.[1]panta sestajā daļā noteikts, ja notiesātais vai persona, kurai papildsods noteikts ar prokurora priekšrakstu par sodu, papildsoda izciešanas laikā izdara jaunu noziedzīgu nodarījumu, tiesa neizciesto papildsoda laiku aizstāj ar brīvības atņemšanu un nosaka galīgo sodu saskaņā ar šā likuma 51. un 52.panta noteikumiem.

Tiesa atzīst, ka uz apsūdzēto attiecināmi Krimināllikuma 45.[1]panta nosacījumi, jo soda izpildes laikā šī norma bija spēkā, taču, ņemot vērā Krimināllikuma 5.panta trešo daļu, ka likumam, kas pastiprina sodu vai ir citādi nelabvēlīgs personai, atpakaļejoša spēka nav, apsūdzētajam noteiktais papildsods-probācijas uzraudzība-nav aizstājams.

[8] Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta otro daļu naudas sods, tiesību ierobežošana, ja šie sodi tiek piespriesti kopā ar brīvības atņemšanu, probācijas uzraudzību vai sabiedrisko darbu, tiek izpildīti patstāvīgi […], līdz ar ko papildsoda-probācijas uzraudzība-izciešana uzsākama pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas.

[9] Kriminālprocesa ietvaros drošības līdzeklis /pers. B/ nav piemērots, tiesa atzīst, ka šobrīd nav pamata drošības līdzekļa piemērošanai.

[10] Tiesas sēdē apsūdzētā aizstāvību realizēja zvērināta advokāta palīgs Artūrs Ševčuks, kuram saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84., 367.pantu, pienākas atlīdzība par veikto darbu 145,92 EUR (viens simts četrdesmit pieci *euro* 92 centi), kas izmaksājama no valsts līdzekļiem un piedzenama par labu valstij no apsūdzētā, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 367.panta un 368.panta nosacījumiem.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 528.panta pirmās daļas 9.punktu apsūdzētajam nosakāms termiņš procesuālo izdevumu labprātīgai samaksai-30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, uzliekot par pienākumu iesniegt tiesai samaksu apliecinošus dokumentus.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 520.pantu, tiesa

nosprieda

/pers. B/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā, un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem.

/pers. B/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā, un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu daļēji saskaitot sodus pēc noziedzīgu nodarījumu kopības /pers. B/ noteikt īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 3 (trim) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu pēc spriedumu kopības noteiktajam sodam daļēji pievienot neizciestos papildsodus pēc Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 1.novembra sprieduma, galīgo sodu /pers. B/ noteikt īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 3 (trim) mēnešiem, probācijas uzraudzību uz 8 (astoņiem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 (pieciem) gadiem.

Uzdot par pienākumu /pers. B/ ierasties īslaicīgās brīvības atņemšanas soda izciešanai Ieslodzījuma vietu pārvaldes norādītajā laikā un vietā.

Transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas termiņu sākt skaitīt no 2022.gada 6.aprīļa.

Uzdot par pienākumu /pers. B/ 10 darba dienu laikā pēc atbrīvošanas no brīvības atņemšanas iestādes pieteikties papildsoda-probācijas uzraudzība-izciešanai Valsts probācijas dienestā pēc dzīvesvietas.

Piedzīt no /pers. B/ par labu valstij procesuālos izdevumus, kas saistīti ar valsts nodrošināto juridisko palīdzību kriminālprocesā 145,92 EUR (viens simts četrdesmit pieci *euro* 92 centi).

Minētā summa iemaksājama Valsts kasē, reģistrācijas Nr.90000050138, konts Nr.konta numurs/, iemaksas mērķis: procesuālie izdevumi krimināllietā Nr.11360027621, personas vārdu, uzvārdu un personas kodu.

Procesuālo izdevumu nomaksas labprātīgai izpildei /pers. B/ noteikt 30 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas, nosakot, ka samaksu apliecinoši dokumenti iesniedzami Kurzemes rajona tiesā.

Spriedumu daļā par sodu vai sakarā ar procesuāliem pārkāpumiem var pārsūdzēt 10 dienu laikā Kurzemes apgabaltiesā, sūdzību vai protestu iesniedzot Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnese I.Apse